

ЕЛЕМЕНТНИЙ СКЛАД ЛИСТЯ ІРГИ ВІЛЬХОЛИСТОЇ

Макарук Ю. Г., Самойлова В. А., Криворучко О. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Ірга вільхолиста (*Amelanchier alnifolia*) з родини розові (*Rosaceae*) – це чагарник висотою 2-4 м, розгалужений, починаючи від заснування. Кора на молодих гілках червоно-коричневого кольору, на старих – темно-сірого. Листя до цвітіння подовжується більш ніж наполовину, зрілі – темно-зеленого кольору. Цвіте білими квітками, в залежності від місця зростання від 3 до 4 тижнів, квітки запавні. Китиця довжиною 5-6 см із 4-10 плодами. Плоди їстівні, діаметром до 15 мм, від кулястих до оберненогрушоподібних, темно-пурпурового забарвлення. Відрізняється пізнім дозріванням. Вид приурочений до прибережних схилів та світлих лісів. Зимостійкість висока (витримує морози до 50 °С). Середня урожайність становить від 2 до 8,5 кг із рослини. Походить із Північної Америки. Росте на Алясці, в західній Канаді і на західній та північно-центральної території США. Росте в горах до висоти 2600 м над рівнем моря на півночі Каліфорнії та до висоти 3400 м у Скелястих горах. В Україні культивується з кінця ХІХ ст. Іноді утворює густі зарості. Швидкоросла, зимо- і посухостійка рослина. Хімічний склад листя ірги вільхолистої досліджено недостатньо.

Метою дослідження було визначення елементного складу листя ірги вільхолистої, які заготовляли у травні і вересні 2021 р. у Харківській області.

Методи дослідження. Елементний склад об'єктів дослідження визначали в ДНУ НТК «Інститут монокристалів» НАН України (м. Харків) за допомогою атомно-емісійного спектрального аналізу, який заснований на випарюванні золи сировини у дуговому розряді, фотографічній реєстрації розкладеного в спектр випромінювання і вимірі інтенсивності спектральних ліній окремих елементів за методикою, що наведена в [1]. Результати досліджень представлені в таблиці 1. Вміст елементів (мг/100 г): Co<0,03; Ni=0,03; Cd<0,01; As<0,01; Hg<0,01.

Таблиця 1. Елементний склад листя ірги вільхолистої

№	Вміст елемента, мг/100 г													
	Fe	Si	P	Al	Mn	Mg	Pb	Mo	Ca	Cu	Zn	Na	K	Sr
1	20,4	128	146	20,8	4,8	252	0,03	0,05	679	0,4	4,5	48	1502	3,7
2	61,6	503	193	65,1	21,6	371	0,05	0,07	845	0,5	8,2	65	1960	8,3

Примітки: 1 – листя ірги вільхолистої, заготовлені у травні 2021 р.; 2 – листя ірги вільхолистої, заготовлені у вересні 2021 р.

Основні результати. Як видно з результатів проведеного аналізу, у листі ірги вільхолистої визначено 19 елементів, із яких переважають К, Са, Mg, Р і Si. Восени елементів у сировині накопичується більше, ніж навесні.

Висновки. Листя ірги вільхолистої є перспективною сировиною для подальшого фармакогностичного дослідження.

Список літератури

1. Криворучко О. В. Макро- і мікроелементний склад листя кизилю. *Медична хімія*. 2008. Т. 10, № 4. С. 81–84.